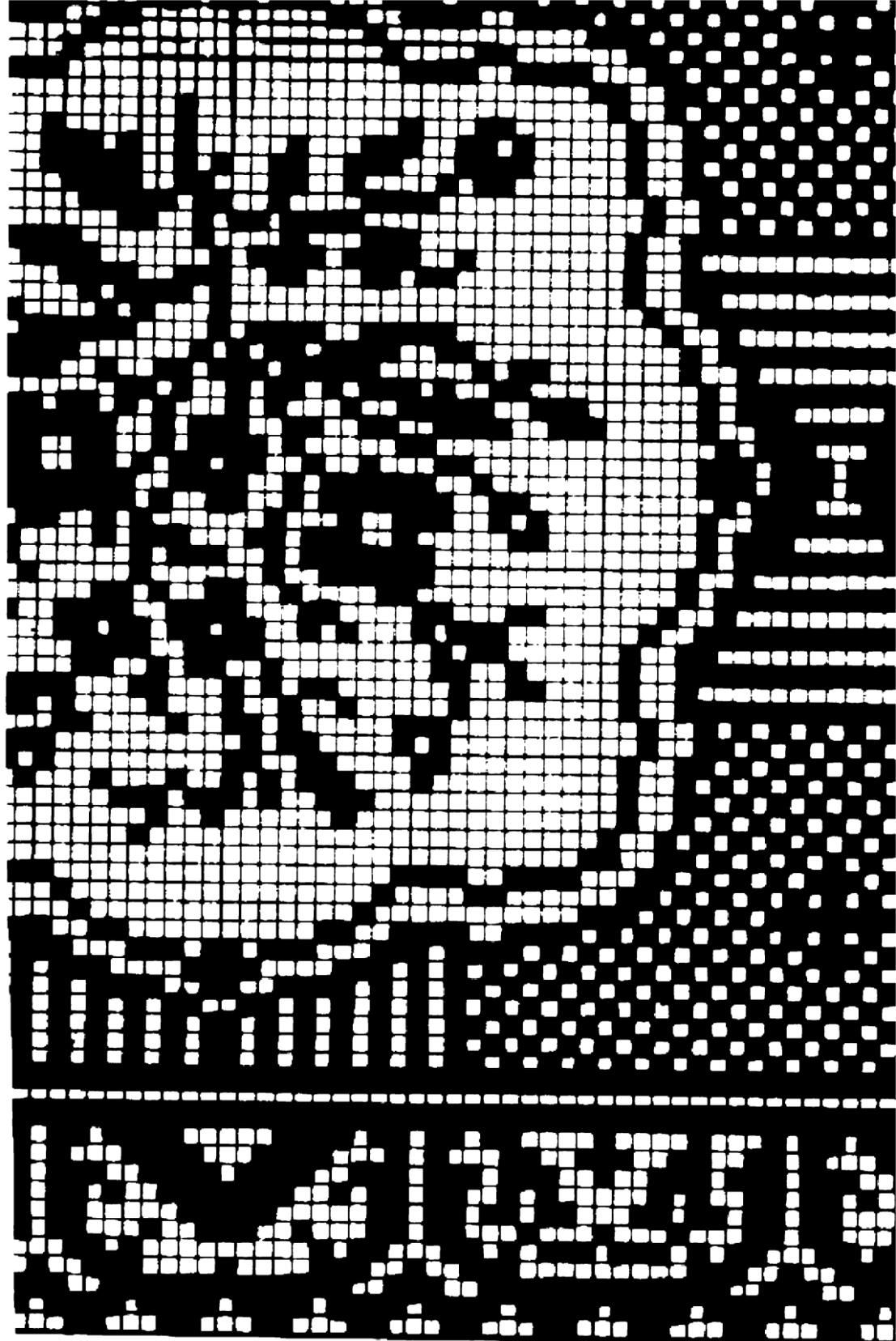

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ВИШИВКИ

UKRAINIAN FOLK EMBROIDERIE

6

СОКАЛЬЩИНА   SOKAL REGION

АЛЬБОМ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНІХ ВИШИВОК
ШОСТА СЕРІЯ — 12 ТАБЛИЦЬ — СОКАЛЬЩИНА

Зі збірки: Ірини Кашубинської
Тамари Крижанівської
Ірини Білевич

Рисувала Ольга Загородна-Трачук
Оформлення обкладинки Слави Геруляк
Вишивки в оригіналі чорними нитками DMC
Нью-Йорк — 1980

ВИДАВНИЦТВО "НАШЕ ЖИТТЯ"
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
ВСІ ПРАВА ЗАСТЕРЕЖЕНІ

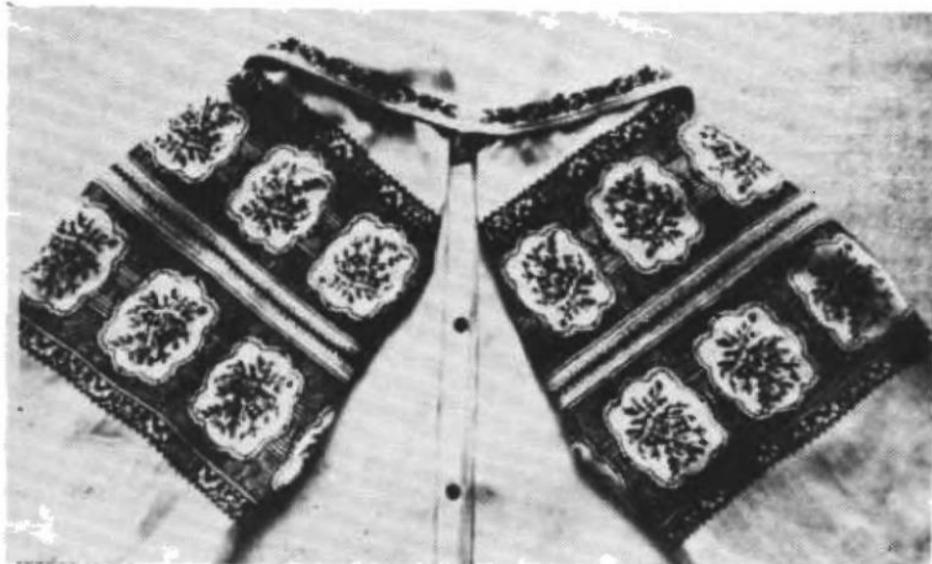
Copyright by Ukrainian National Women's League
108 Second Ave. New York N.Y. 10003

СОРОЧКИ СОКАЛЬЩИНИ

Збірка взорів із Сокальщини та монографія "Квітуче народне мистецтво" дають нам змогу приглянутись вишивкам цієї околиці. Це радісне переживання! Стільки винахідливості в орнаментиці як тут — не завжди можна стрінути!

Говорячи про взори Сокальщини, найперш треба згадати про ту частину вбрання, на якій їх приміщували. Це передусім жіноча а часом і чоловіча сорочка. Ця частина вбрання скроєна і пошита, як усюди в Україні. Це старовинний крій "до уставки", де покроєне полотно складається з самих чотирикутників різної величини. Вправна шваля вміє їх так зложити до купи, що — зложені разом — творять оцю головну частину народнього вбрання — сорочку.

Та сорочка на Сокальщині, хоч вона одного крою з сорочками України, проте має деякі свої відмінності. Найперше — її викладаний комір. Середньої величини, заокруглений, а не раз переходить ззаду у чотирикутню форму, що спадає на спину. Дальше — доволі широкий рукав, зібраний біля зап'ясника у дрібні зборки. Викінчений був широкою дудою. Розріз пазухи сягав аж до пояса і його застібали на гудзики.

Однак те, що найбільше вирізняє сорочку Сокальщини від інших — це її вишивка. Вона така багата, що маю околиць може рівнятися з нею, а при тому зовсім своєрідна, не запозичена в сусідів чи з іншого джерела.

Згідно з загальним напрямом вишивки можна припускати, що в давніших часах Сокальщина користувалась геометричними зображеннями. Такі ще залишились і досі, хоч їх небагато. Їх характеризує дрібний рисунок і невелика різноманітність. Зрештою небагато затрималось тих узорів, щоб їх можна добре описати.

Зате рослинний орнамент набрав тут великого розмаху. Це є квіти, гілки, листочки різного роду. Багато з них вбудовані в геометричні рамки, дуже дбайливо випрацювані. В деяких узорах ці рамки тільки намічені так, щоб злегка обвести квітчасті узори. А в багатьох тих рамок зовсім немає. Особливо тоді, коли ті уявні рослини виростають з ґрунту, отже тримаються певної підстави.

Сам же квітчастий орнамент надиво різноманітний. Він не є сталий, все є в русі, прибираючи щораз то нові форми. Можна добачувати в ньому далекий відгук козацького барокко. Тільки коли й як потрапив сюди його вплив, тоді як великий масив Поділля, що відмежовує Сокальщину від центральних земель, не зазнав його? Згадати слід ще одну обставину, що є притаманна тільки Сокальщині, а саме — кольористика її вишивок. Найдавніші її взори були вишивані тільки чорним кольором. Згодом стали вкраплювати потроху червоного й жовтого, але в дуже незначній кількості. Трапляються комбінації чорного рисунку з жовтим виповненням, а це — окрім Сокальщини — притаманне також Чернігівщині.

*Сокальські сорочки. Збірка Ірини Кашубинської
Embroidered shirts from Sokalshchyna. From the collection of I. Kashubynska.*

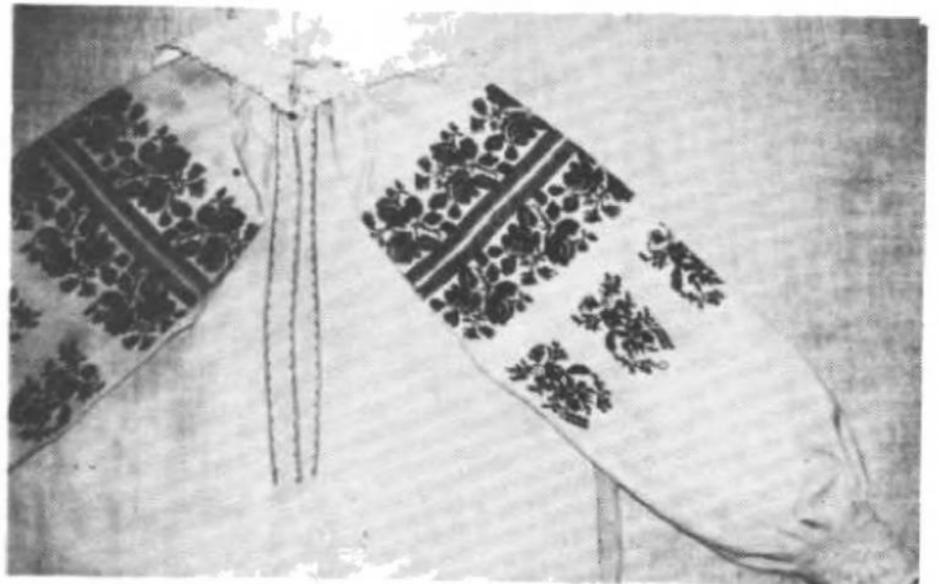
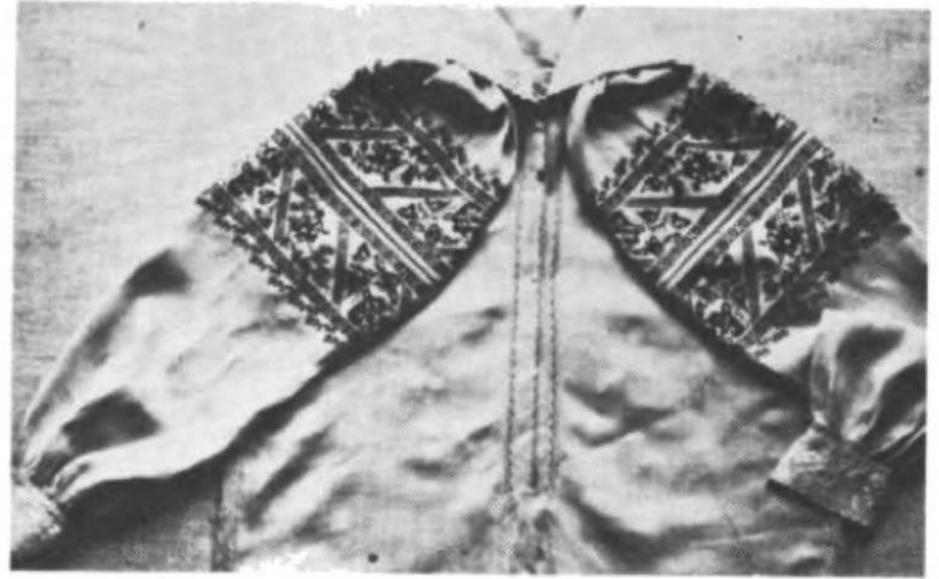

У техніці вишивання тепер переважає хрестик. Доповнюють його стебнівкою, а для сполучення окремих частин уживають мережки. Може пізніш удасться нам описати деякі з них.

Ще одну сторінку сокальського орнаменту слід тут порушити, а саме — його композиції. Головна прикраса сорочки — це вставка, що приміщена там, де рукав стикається зі стаником сорочки. Вставка у давніших сорочках виступає подвійно, а між обома смугами є вміщене це декоративне лучення. Дальшим розвитком декорації є покидані мотиви по полі рукава. Це нагадує оті "одкидки", що їх стосує в своїх сорочках Подніпров'я. З більшим нахилом до декоративності рукав стає ще пишнішим: до вставки приточують дрібно вишитий квадрат, що сягає до ліктя і є викінчений ще "одкидками". А буває також поздовжній варіант, коли від невеликої вставки (однієї) по цілій довжині рукава біжать униз вузькі вишивані смуги.

Достосована до рукава також вишивка на манжеті (дуді). Взір здебільшого геометричний або квітчастий, але дрібний. Манжета доволі широка. Натомість комір обведений вузьенькою вишивкою і тільки тоді, коли він спадає на спину, вміщують на ньому ширші взори.

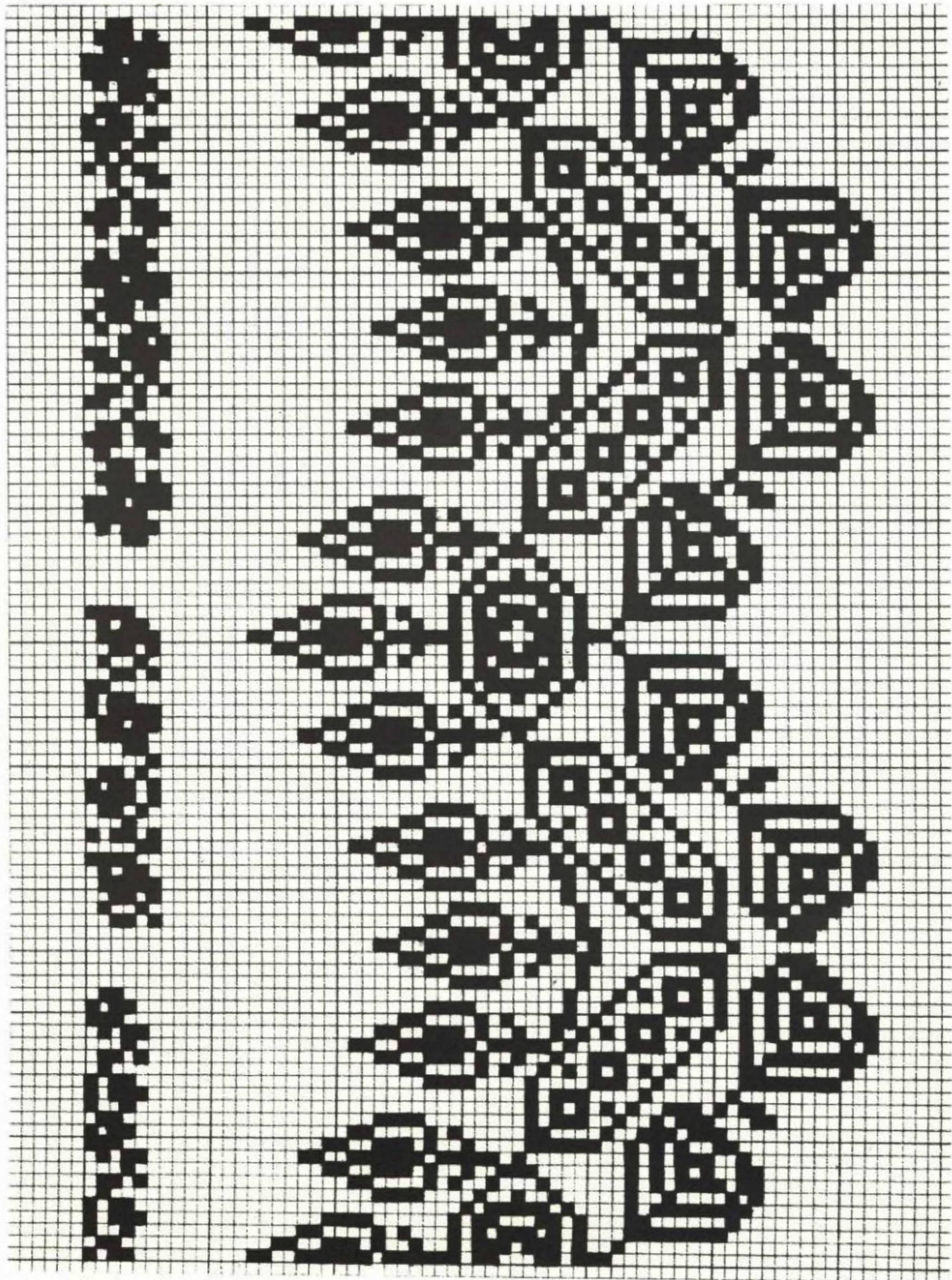

Цей короткий опис сорочки на Сокальщині може нам пізнати й зрозуміти її багатство і красу. Ми дуже раді, що можемо запропонувати українському жіноцтву таку багату вибірку взорів, яка вперше суцільно появляється.* Користаємо при тому зі збірки Ірини Кашубинської, з якої мотиви перерисувала Оксана Трачук. Обом паням ми вдячні за цю допомогу.

АЛЬБОМ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНІХ ВИШИВОК

СЕРІЯ 6 СОКАЛЬЩИНА

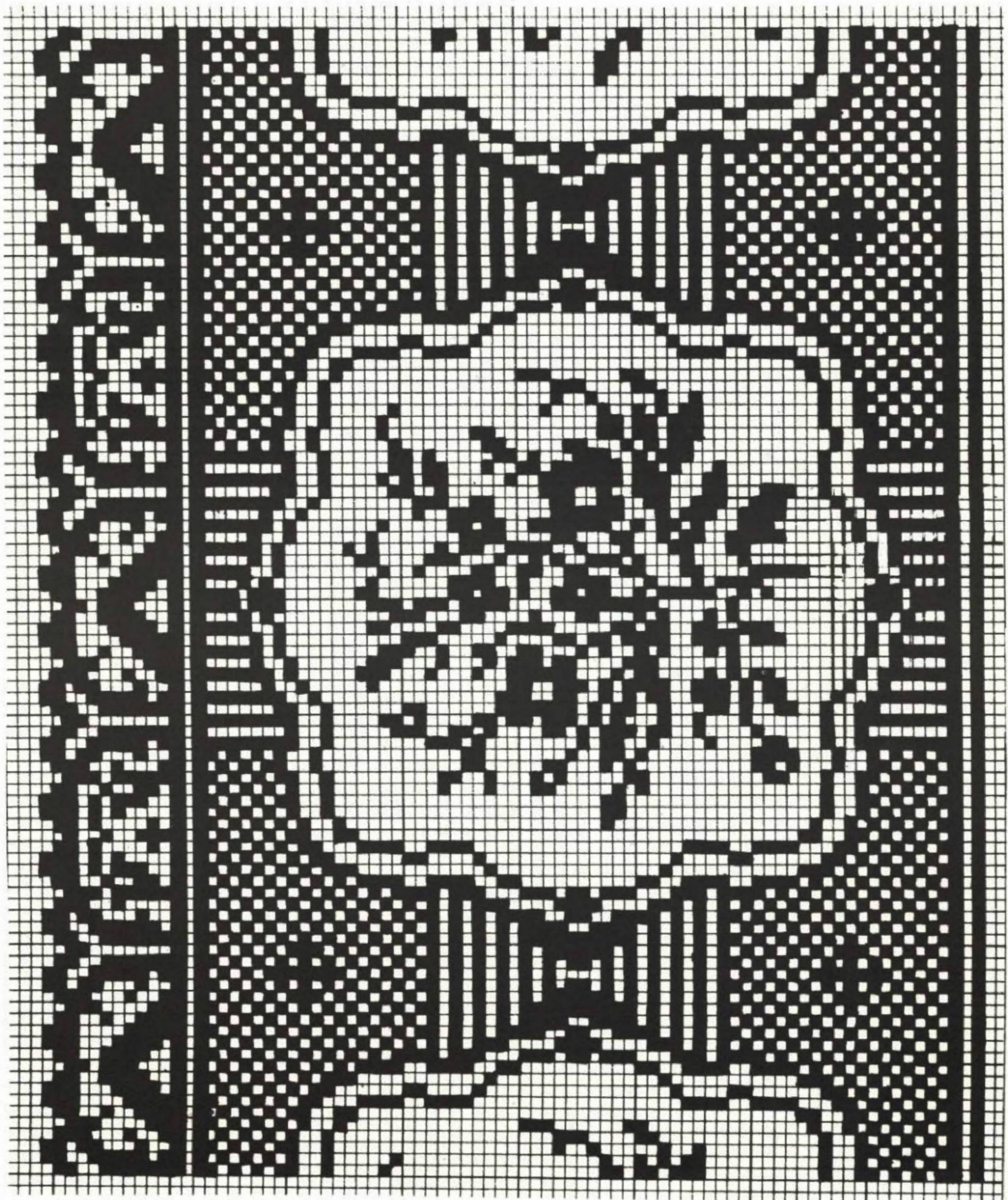
1. ВЗІР ДОЛИНИ РУКАВА ЖІНОЧОЇ СОРОЧКИ. СЕЛО УГРИНІВ.
2. "ВИНОГРАД" — ВЗІР РУКАВА СОРОЧКИ. СЕЛО УГРИНІВ.
3. "СИТО" — ВЗІР УСТАВКИ СОРОЧКИ. СЕЛО УЛЬВІВОК
4. "КВІТИ З КОЛОСКАМИ" — ВЗІР РУКАВА СОРОЧКИ З РОЗКИДКАМИ. СЕЛО УГРИНІВ.
5. **ВГОРІ:** "ПОЛУНИЦЯ З ПТАШКАМИ" — УСТАВКА СОРОЧКИ. **НИЖЧЕ:** "МЕТЕЛИКИ" — ВЗІР НА РУКАВ. **ВНИЗУ:** — ВЗОРИ НА КОМІРЧИКИ. СЕЛО УГРИНІВ.
6. "ХВИЛІ" — ВЗІР УСТАВКИ ЖІНОЧОЇ СОРОЧКИ. СЕЛО УГРИНІВ.
7. **ВГОРІ:** — УСТАВКА ЖІНОЧОЇ СОРОЧКИ. СЕЛО УГРИНІВ. **ВНИЗУ:** — ВЗІР РУКАВА СОРОЧКИ. СЕЛО НИСЛИЧІ.
8. **ВГОРІ:** — ВЗІР НА ДОЛИНУ РУКАВА ЖІНОЧОЇ СОРОЧКИ. **ВНИЗУ:** — ВЗОРИ НА ЧОХЛИ/МАНЖЕТИ. СЕЛО УГРИНІВ.
9. "РЕШЕТО З ТЕРНИНКОЮ" — ВЗІР РУКАВА СОРОЧКИ (В ДРУГОМУ "ВІКНІ" МОЖНА РОЖУ ОБЕРНУТИ). СЕЛО УГРИНІВ.
10. "БРАТКИ" — ВЗІР УСТАВКИ ЖІНОЧОЇ СОРОЧКИ. **ВНИЗУ:** ВЗІР КОМІРА ЖІНОЧОЇ СОРОЧКИ. СЕЛО УГРИНІВ.
11. ВЗІР УСТАВКИ ЖІНОЧОЇ СОРОЧКИ. СЕЛО УГРИНІВ
12. "ХРИЗАНТЕМИ" — ВЗІР УСТАВКИ ЖІНОЧОЇ СОРОЧКИ. **ВНИЗУ:** ВЗОРИ НА КОМІРЕЦЬ. СЕЛО УГРИНІВ.

ВЗІР ДОЛИНИ РУКАВА ЖІНОЧОЇ СОРОЧКИ. СЕЛО УГРИНІВ-СОКАЛЬЩИНА.
ЗІ ЗБІРКИ ІРИНИ КАШУБИНСЬКОЇ

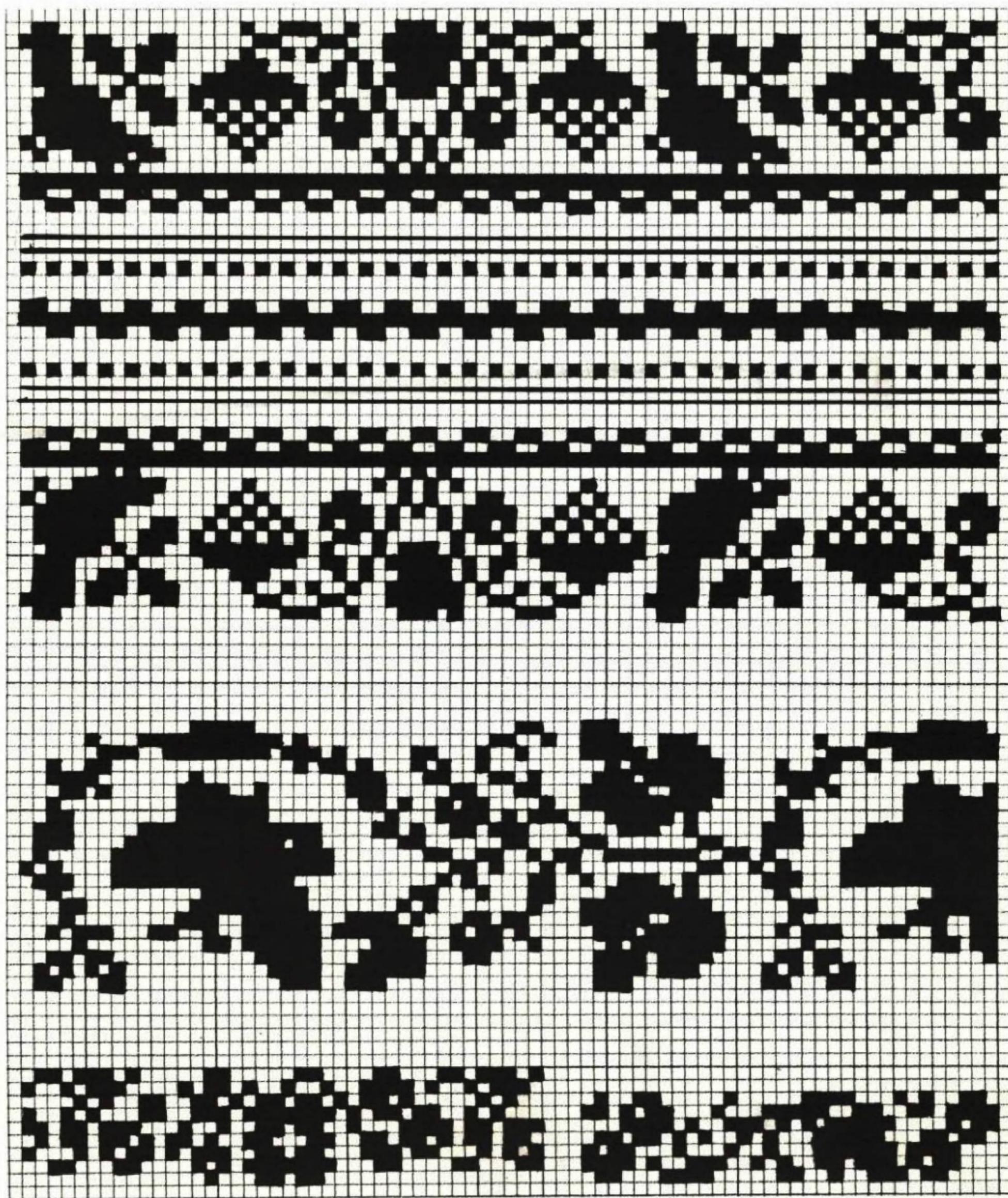
"ВИНОГРАД" — ВЗІР РУКАВА СОРОЧКИ. СЕЛО УГРИНІВ-СОКАЛЬЩИНА.
ЗІ ЗБІРКИ ІРИНИ КАШУБИНСЬКОЇ.

"СИТО" — ВЗІР УСТАВКИ СОРОЧКИ. СЕЛО УЛЬВІВОК-СОКАЛЬЩИНА
ЗІ ЗБІРКИ ІРИНИ КАШУБИНСЬКОЇ.

"КВІТИ З КОЛОСКАМИ" — ВЗІР РУКАВА СОРОЧКИ З РОЗКИДКАМИ. СЕЛО УГРИНІВ — СОКАЛЬЩИНА.
ЗІ ЗБІРКИ ІРИНИ КАШУБИНСЬКОЇ.

ВГОРІ: "ПОЛУНИЦЯ З ПТАШКАМИ" — УСТАВКА СОРОЧКИ. **НИЖЧЕ:** "МЕТЕЛИКИ" —
ВЗІР НА РУКАВ. **ВНИЗУ** — ВЗОРИ НА КОМІРЧИКИ. УГРИНІВ — СОКАЛЬЩИНА.
ЗІ ЗБІРКИ ІРИНИ КАШУБИНСЬКОЇ.

"ХВИЛІ" — ВЗІР УСТАВКИ ЖІНОЧОЇ СОРОЧКИ. СЕЛО УГРИНІВ — СОКАЛЬЩИНА.
ЗІ ЗБІРКИ ІРИНИ КАШУБІНСЬКОЇ.

ВГОРІ — УСТАВКА ЖІНОЧОЇ СОРОЧКИ. СЕЛО УГРИНІВ — СОКАЛЬЩИНА.
ЗІ ЗБІРКИ ІРИНИ КАШУБИНСЬКОЇ.

ВНИЗУ — ВЗІР РУКАВА СОРОЧКИ. СЕЛО НИСЛИЧІ — СОКАЛЬЩИНА.
ЗІ ЗБІРКИ ТАМАРИ КРИЖАНІВСЬКОЇ.

ВГОРІ — ВЗІР НА ДОЛИНУ РУКАВА ЖІНОЧОЇ СОРОЧКИ. **ВНИЗУ** — ВЗОРИ НА
ХОХЛИ/МАНЖЕТИ. СЕЛО УГРИНІВ — СОКАЛЬЩИНА.

ЗІ ЗБІРКИ ІРИНИ КАШУБИНСЬКОЇ.

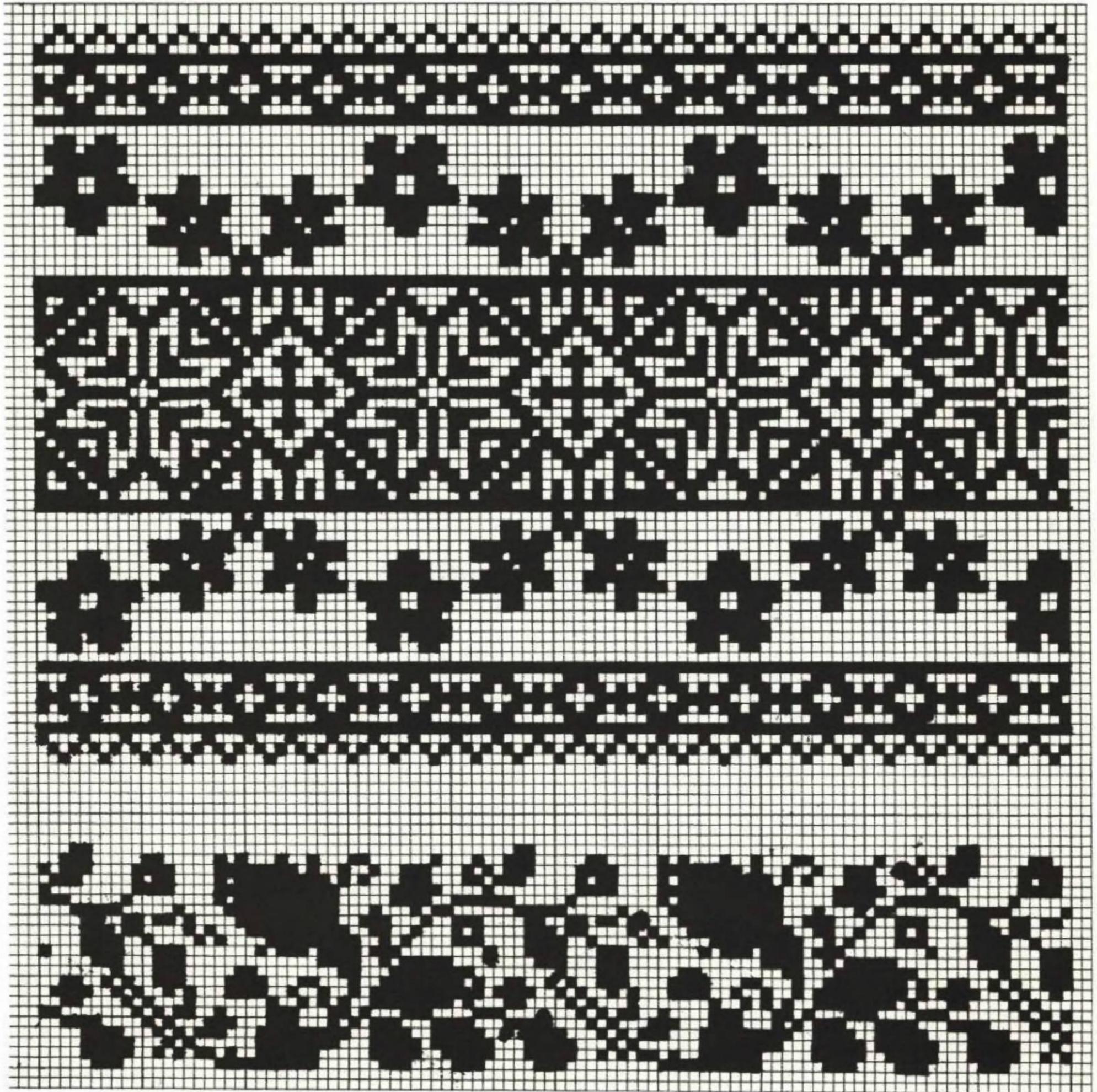
"РЕШЕТО З ТЕРНИНКОЮ" — ВЗІР РУКАВА СОРОЧКИ (В ДРУГОМУ "ВІКНІ" МОЖНА РОЖУ ОБЕРНУТИ). СЕЛО УГРИНІВ — СОКАЛЬЩИНА.

ЗІ ЗБІРКИ ІРИНИ КАШУБИНСЬКОЇ.

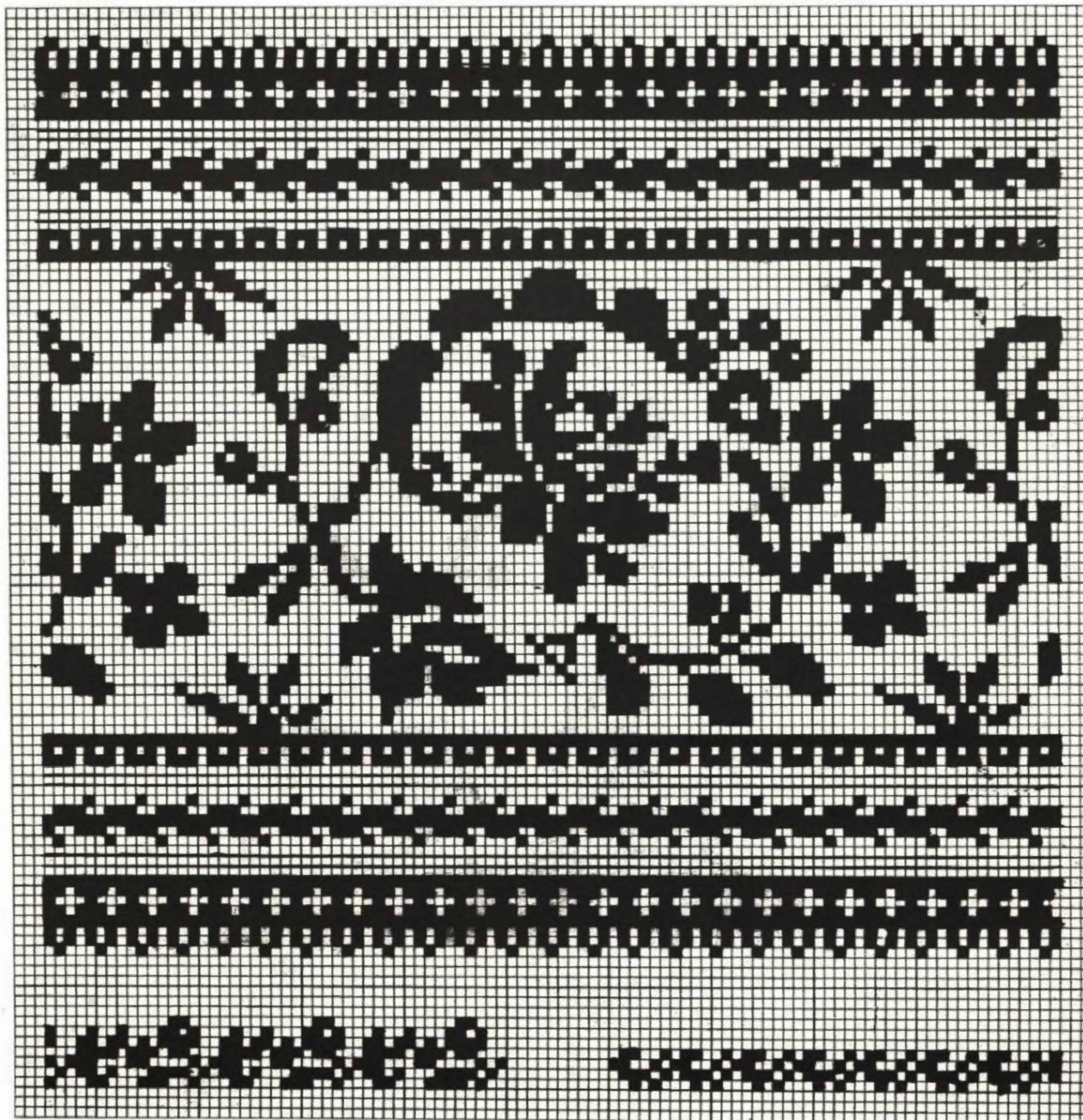

"БРАТКИ" — ВЗІР УСТАВКИ ЖІНОЧОЇ СОРОЧКИ. ВНИЗУ ВЗІР КОМІРА ЖІНОЧОЇ СОРОЧКИ. СЕЛО УГРИНІВ — СОКАЛЬЩИНА.

ЗІ ЗБІРКИ ІРИНИ КАШУБИНСЬКОЇ.

ВЗІР УСТАВКИ ЖІНОЧОЇ СОРОЧКИ. СЕЛО УГРИНІВ — СОКАЛЬЩИНА.
ЗІ ЗБІРКИ ІРИНИ БІЛЕВИЧ.

"ХРИЗАНТЕМИ" — ВЗІР УСТАВКИ ЖІНОЧОЇ СОРОЧКИ.
ВНИЗУ ВЗОРИ НА КОМІРЕЦЬ. СЕЛО УГРИНІВ — СОКАЛЬЩИНА.
ЗІ ЗБІРКИ ІРИНИ КАШУБІНСЬКОЇ.

НАШЕ | OUR
ЖИТТЯ | LIFE

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE
108 Second Ave. New York, N. Y. 10003